

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Mayhemer
6214

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 15.

Stockholm 23 April 1908

1:a årg.

Prenumerationspris:
 1/4 år... kr. 4:50 1/2 år... kr. 2:50
 3/4 » ... » 3:50 1/4 » ... » 1:25
Lösnummer 10 öre.
 Prenumeration sker såväl i
 landsorten som i Stockholm å
 närmaste postanstalt eller bok-
 handel.

Redaktion:
 Mästersamuelsgatan 51, en tr.
Telefoner:
 Allm. 6353. Riks- 12285.
 Utgifningstid hvarje torsdag.

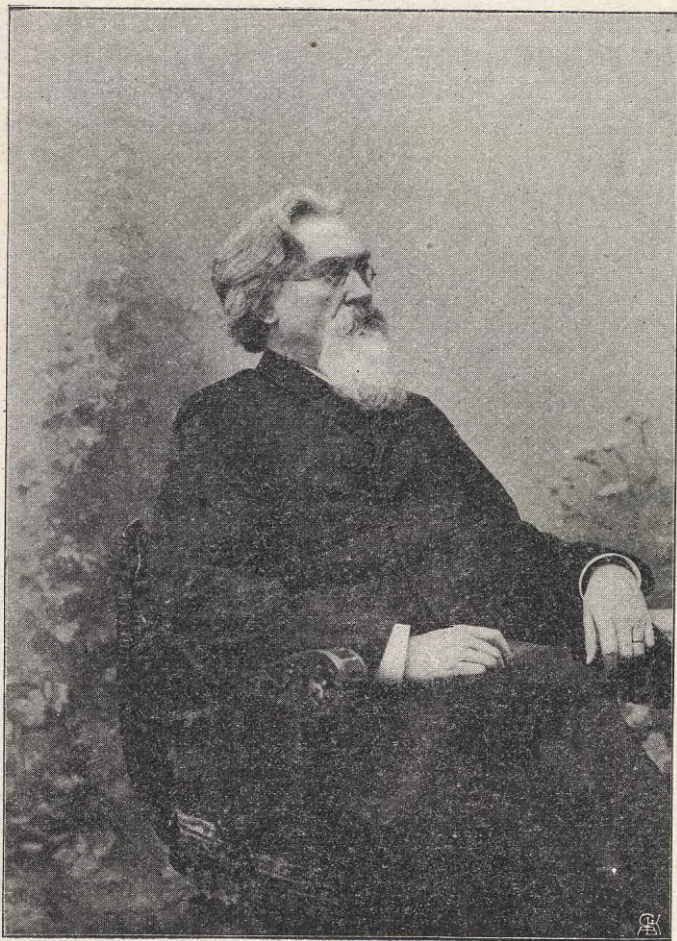
Redaktör o. ansvarig utgifvare:
ELLEN KLEMAN.
 Mottagningstid -
 Kl. 1-2.
 Stockholm 1908, Aftonbladets tryckeri.

**Expedition
 och Annonskontor:**
 Mästersamuelsgatan 51; en tr.
 Post- och telegramadress:
DAGNY, Stockholm.

Annonspris:
 15 öre per mm.
 Enkel spaltbredd 50 mm.
 Marginalannons under texten
 15 mm:s höjd per gång 10:—.
 Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %,
 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %.
 Annons bör vara inlämnad
 senast måndag f. m.

F. T. Borg.

Den förste motionären om politisk valrätt och valbarhet för kvinnor.

Det var den 5 april 1884. I riksdagens Andra kammare hade föredragits konstitutionsutskottets utlåtande med anledning af Helsingborgsrepresentanten herr F. T. Borgs motion om ändring af §§ 14 och 19 i Riksdagsordningen. Den påyrkade ändringen innebar hvarken mer eller mindre än att för första gången i svenska riksdagen framfördes krafvet på politisk rösträtt och valbarhet för svenska kvinnor. Utskottet hemställde, att motionen icke måtte af riksdagen bifallas, men hade i afgifna reservationer af fem af utskottets medlemmar yrkats bifall till motionen i hvad den afsåg medgifvande för kvinnan att erhålla *valrätt* till riksdagens kammare.

Efter det utskottets hemställan blifvit uppläst, begärdes ordet af motionären, som i ett längre anförande starkt häfdade orättfärdigheten af den ställning kvinnan intager i samhället och sin tro på hennes uppgift som medborgare. Herr Borgs uttalande innehöll bland annat: »Geijer yttrade, såsom bekant, att människan är ett sent begrepp i historien. Man torde kunna säga att kvinnan är ett än senare begrepp, i det hon icke ens ännu är till sitt väsende begripen, alldenstund föreställningen om henne sväfvar mellan docka och engel, emellan slafvinna, som man kan sälja såsom ett dödt ting och den heliga jungfrun, som man gjort till Guds moder. Så länge mänskligheten icke erkänner hvad kvinnan är eller att hon är *människa* i ordets

fulla bemärkelse, och detta är hon icke förr än hon erhållit de rättigheter, som hennes natur kräver och samhällets och mänsklighetens fördelar göra nödvändiga, så länge kan hon heller icke vinna den ställning, som henne med rätta tillkommer.

Det är i själfva verket en underbar företeelse i mänsklighetens utvecklingshistoria att på samma gång man betraktat kvinnan såsom någonting *öfverlägset* har man behandlat henne såsom något oändligt *underlägset*.

Vid en blick tillbaka på tider, som svunnit, så tyckas oss ofta de åskådningar, som ur det förflutna träda oss till möte, så förlegade och orimliga att vi med själfbehaglig tillfredsställelse konstatera vår tids högre utveckling. Särskildt torde många segrar, som de s. k. kvinnoaksidéerna vunnit, kunna föranleda en viss känsla af triumf. Men för den, som icke ser eröfrandet af det eller det arbetsfältet eller ernåendet af vissa ekonomiska, sociala eller politiska rättigheter som mål utan blott som medel, är glädjen öfver de nu vunna resultaten icke öfversvallande. Särskildt liflig blir känslan af missräkning öfver att vi icke hunnit längre fram på vägen, då man stannar inför det faktum, att ännu i närvarande stund är det blott ett litet fåtal, som i likhet med föregångsmannen af år 1884, i kvinnan se »människan i ordets fulla bemärkelse». Då en gång den uppfattningen blir allmän egendom, är den tråkiga kvinnoaksfrågan skaffad ur världen och allt det, som nu kämpas för, rösträtt och valbarhet o. a. äro redan passerade milstolpar vid vägen. För det stora flertalet är nu synen af kvinnan som människa totalt undanskymd af kvinnan — könsvarelse. Inga dityramber om kvinnans verkliga kallelse eller lofsånger öfver maken och modern kan undanskymma den ofta förekommande bristen på aktning för kvinnan som människa. Och dock torde en liten blick på lifvet omkring oss uppenbara, att de begreppen ingalunda strida mot hvarandra. Är det icke just genom graden af mänsklig utveckling hos maken och modern, som hennes funktioner höjas öfver det animala lifvets plan?

Hvem var han då denne man, som först af alla förde den kvinnliga rösträttens talan inom riksdagen?

Fredrik Theodor Borg föddes 1824 i Landskrona. Efter att ha genomgått elementarskolan i sin födelsestad, blef han student i Lund 1841 och aflade därstädes skriftligt prof för filosofiska graden 1844.

Då de stora andliga rörelser, som föregingo 1848 års revolution, genom litteraturen hunno äfven vårt land, drogs han till hufvudstaden, dit han sistnämnda år flyttade tillika med den sedermera såsom historie-skrifvare kände C. V. Bergman, och där han uppehöll sig genom privatundervisning. I förening med några unga litteratörer, tjänstemän och industriidkare bildade han år 1850 Stockholms arbetareförening, hvilken snart efterföljdes af arbetareföreningar i Göteborg, Norrköping och Malmö. Samma år begynte han jämte sin gamle skol- och studentkamrat N. Persson (sedermera k. sekter Nordin) i Stockholm utgifva en radikal

veckotidning, kallad Reform, hvilken dock snart måste upphöra, då Borg för förmenta religiösa villomeningar i ett i arbetareföreningen hållet föredrag blef stämd. Allmänne åklagaren yrkade först — dödsstraff, men nöjde sig sedan med att yrka kyrkoplikt och böter. Svea hofrätt frikände dock Borg från allt ansvar.

Efter att 1850—51 ha varit medarbetare i Aftonbladet under Lars Johan Hiertas sista redaktörstid, och år 1852 i den af öfverstelöjtnant Gustaf Hierta utgifna »Budbäraren», blef Borg 1853 anställd som medarbetare i den af d:r O. P. Sturzenbecker redigerade Öresundsposten i Helsingborg, hvilken tidningsledning han öfvertog 1855.

Den på sin tid så gängse skarpskytteidén omfattade han strax i början med varmt och lifligt intresse, och det var han, som bildade den första svenska skarpskyttekåren, »Helsingborgs medborgarebeväpning», men då denna rörelse snart nog förlorade sin folkliga karaktär, drog han sig tillbaka.

Som kommunalman har Borg företrädesvis verkat för folkskolor, folkbibliotek, asyler och fattigväsen. Han är skapare af Helsingborgs asyl för ålderstigna, och många äro de välsignelsebringande initiativ, som under hans ihärdiga arbete som medlem af skolråd och fattigvårdsstyrelse sett dagen. Det blir för vidlyftigt att här uppräknat allt hvad han under sitt arbetsamma lif verkat för de arbetande klassernas och de smås i samhället upplysning, välmåga, sedlighet och själfständighet samt för sin stads och orts utveckling.

Mellan åren 1879—84 var Borg representant för Helsingborgs stad i Andra kammaren. Då han 1884 vid valet till Andra kammaren måste vika för högerkandidaten, som erhöi 4 röster mer, blef han omedelbart därefter af Malmöhus läns landsting invald i Första kammaren. Sin riksdagsmannaverksamhet avslutade han 1892, då han afsade sig sin plats i Första kammaren, enär han under dåvarande politiska regim ansåg sig intet kunna uträtta. Bland af honom väckta motioner märkas: om utsträckning af politisk rösträtt till 400 kronors-strecket, om genomgripande förändringar i undervisningsväsendet, hufvudsakligen åsyftande att undanröjda öfveranstängning vid de allmänna läroverken genom ändamålsenligare språkstudier, framför allt inskränkning af latinundervisningen, att göra undervisningen i allmänhet mera praktisk, höja folkskolan, frigöra skolan från kyrkligt inflytande samt gifva den en egen styrelse o. s. v. Icke blott genom den redan nämnda motionen om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor, verkade Borg i riksdagen för kvinnornas sak. Han motionerade äfven om höjande af kvinnans äktenskapsålder och om kvinnans inväljande i skolråd och fattigvårdsstyrelse, hvilka förslag sedermera realiserats. Utanför riksdagen arbetade Borg såväl i pressen som i broschyrer och genom föredrag med en sällsynt värme, kraft och ihärdighet för kvinnans likställighet med mannen i politiska och sociala rättigheter. Ej mindre varmt oah energiskt var hans

deltagande i ett af vår tids allra vackraste och viktigaste sträfvanden, fredsarbetet, hvaråt han med hela sin varma, människoälskande själ ägnade sig och hvarför han oegennyttigt offrade tid och möda.

Den 28 oktober 1895 slöt F. T. Borg sin arbetsfyllda lefnad, in i det sista troget kämpande för de idéer, som han i ungdomens dagar gjort till sina — idéer, som så ofta svikas för »gunst och bröd».

»Kan någon dö lyckligare med en så lugn död och med en så talrik skara omkring, hvilken välsignar hans minne», yttrade vid hans graf den danske folktingsmannen Fr. Bajer. Den till ett par tusen personer uppgående skara, som vid hans griftefärd ville visa den afidne en sista vördnadsbetygelse, visade hans betydelse för det samhälle, där han verkat.

Men det var icke blott Borgs död, som var lycklig. Äfven hans lif var sällsynt lyckligt, trots alla de hugg, som skiftades under hans strider för hvad han ansåg rätt. Att så var berodde väl till stor del på ett ovanligt gladt och älskvärdt lynne, som kom honom att lätt glömma allt det hat och alla de misstydningar, han ofta var föremål för af sina motståndare. För de sympatitryningar, som särskildt från de fattigarens sida ofta kommo honom till del, var han däremot mycket känslig. Då han blifvit invald i Första kammaren tog sig sympatien uttryck i många olika stundom roande former. Då han en dag mötte en gubbe, som kom körande med ett enrisslass, tillropade honom gubben: »Jag gratulerar honom att ha kommit i en högre grad». En stund senare mötte han en gammal kvinna, som med darrande stämma yttrade: »Gud välsigne honom för hvart trein han tar». En vän skrifver om honom: »Ingen som sett honom i hans hem i dagliga lifvet skall någonsin glömma hans hjärtegodas vinnande väsen, hans rika humor och fram-

för allt hans strålande förnöjsamhet, som likt ett solsken spred sig öfver hemmet så snart han visade sig». Borg hade också i ett ovanligt lyckligt äktenskap vid sin sida en hustru, som delade både arbetsbördan — genom att till stor del sköta affärerna — och hans intressen. Fru Kristina Borg har alltsedan Helsingborgsföreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt bildats, varit dess ordförande.

Ur de eftermälen, som fällt vid F. T. Borgs frånfalle, torde följande såsom synnerligen karaktäriserande böra anföras:

»Så öppet visir i politiska och sociala frågor, som hr Borg lagt i dagen, har man högst få exempel på, och därför nödgas meningsfränder som motståndare nu enstämmigt göra honnör vid en sann demokrats bår. Redan som student förde han demokratiens talan med ungdomlig entusiasm; under sin långa bana som politiker och tidningsman svek han aldrig det ideal, som han en gång på grund af en fast öfvertygelse bildat sig — han lefde och dog som den idealistiske demokraten, denne som ställt sig i folkets djupa led och ej ett ögonblick tviflade på att här kunna hålla ut till gagn för en ädel sak.

Ingen har mera energiskt än hr Borg kämpat för kvinnans höjande och likställighet med mannen, och på grund häraf blef han ofta betecknad som »kvinnornas man». Utan grund har man påstått, att han i denna fråga gick till befängda ytterligheter. Han sökte ingalunda rycka kvinnan från hennes naturliga uppgift, han ville endast bereda henne tillfälle att gagna, där hennes talang behöfdes, och befria henne ur den pariasställning, som hon genom fördomar och traditioner ofta nödgas till egen och samhällets skada intaga.

ANNA KLEMAN.

Kan en sammanslutning mellan sjuksköterskor blifva till gagn för sjukvården?

II.

Ja säkerligen. En allmän svensk sjuksköterskeförening är ett önskemål, som länge hägrat för många sköterskor, och hoppet att kanske snart få en sådan bildad kan ej annat än innerligt glädja hvarje allvarligt tänkande kvinna tillhörande denna kår. Genom sammanslutning blefve det möjligt att inom kåren själf utöfva effektiv kontroll öfver dess medlemmars vandel och yrkeskicklighet samt söka förbjälpa dem till en tryggad ekonomisk ställning. Dock måste en sammanslutning af sjuksköterskor alltid intaga en särställning bland föreningar (såsom inledaren af denna diskussion redan framhållit), ty dess verkligaste uppgift måste blifva att verka

höjande och förädlande på sina medlemmar samt lära dem att en sjuksköterska aldrig kan vara nog kärleksfull, villig och skicklig i sitt arbete eller fin i sitt uppträdande. I andra rummet kommer föreningens uppgift att lämna skydd och stöd åt sina medlemmar och förhindra en del arbetsgifvare inom yrket att exploatera sjuksköterskor och draga fördel af deras oerfarenhet i penningefrågor.

Genom att en allmän svensk sjuksköterskeförening bildades, vore första steget taget till en välbehöflig reform af sjuksköterskeutbildningen i Sverige, ty föreningen måste gifvetvis uppställa vissa inträdesvillkor, för hvars upp-

fyllande alla de olika sjuksköterskeskolorna tvingades att forma en gemensam undervisningsplan som öfverensstämde med dem, och då voro vi inne på rätt väg. Som förhållandena nu äro, har man icke den ringaste garanti för en sjuksköterskas utbildning, ty en, efter den stora allmänhetens begrepp, »skolad sköterska» kan lika gärna vara en f. d. tjänarinna, som varit biträde på ett sjukhus ett års tid och sedan köpt sig »brosch och hatt» och låter kalla sig »syster», som en Sofia-syster med lång erfarenhet från de mest skilda områden inom sjukvården.

Genom en allmän svensk sjuksköterskeförening blefve en nu mestadels saknad allmänanda och samhörighetskänsla ingjuten bland sköterskorna, och de finge lära att känna sig som medlemmar af *en* kår, för hvars anseende de hvar i sin mån vore ansvariga. Vidsynthet och allmänintresse höra till de egenskaper, som äro sällsynta hos sjuksköterskan, och detta är lätt förklarligt, då sjukvården fördrar hela personligheten. De få stunder sköter-

skan rår sin tid, är hon för trött att ändra tankeriktning, följaktligen blir hon lätt ensidig och likgiltig för den öfriga världen samt tror ofta att just det sätt, hvarpå hon utför ett arbete, är det enda riktiga, fast mången gång både tid och krafter kunde sparas, utan att resultatet blefve sämre, därigenom att hon finge kunskap om, huru samma sak utfördes på andra håll.

En allmän svensk sjuksköterskeförening måste ha sitt eget organ, och detta, om möjligt, redigeradt af sjuksköterskor, för att mera direkt kunna verka samlande, väckande, uppfostrande och roande på sin läsekrets. Och när vi en gång kommit så långt, är steget snart taget till att få vår svenska sjuksköterskeförening inkorporerad i den internationella förening, hvars ändamål är att samla alla den civiliserade världens sjuksköterskor till gemensamt arbete för lindrande af den lidande mänsklighetens nöd samt förmedla ett internationellt umgänge och tankeutbyte sjuksköterskor emellan.

»F. D. SJUKSKÖTERSKA.»

De danska kvinnornas kommunala rösträtt.

Den 14 April gick äntligen den länge omstridda kommunala rösträttsreformen igenom i Danmark, i och med att folktinget med 64 röster mot 35 definitivt biföll den af landstinget förut antagna propositionen om införande af allmän rösträtt för alla skattdragande män och kvinnor öfver 25 år samt för gifta kvinnor, hvilkas män erlægga skatt till kommunen.

I och med detta beslut har således de danska *ogifta* kvinnorna blifvit fullt likställda med männen i fråga om kommunal valrätt, de *gifta* kvinnorna villkorligt, beroende på om deras män erlægga skatt. Genom denna reform lär det enligt statistiska beräkningar vara 618,000 kvinnor, som släppas fram till valurnorna, ett större antal än männen, hvilka utgöra 553,000. Beroende på att många ogifta kvinnor emellertid icke betala skatt kommer antalet kvinnliga väljare att ställa sig lägre än det ofvan angifna; man kan emellertid antaga att rättigheten att rösta kommer att inverka så att kvinnorna i större utsträckning än hittills själfva uppgifva sig såsom skatteskyldiga för att blifva berättigade till att utöfva sin rösträtt.

Den danska rösträttsreformen, som ger full, lika och allmän rösträtt till skattdragande män och kvinnor — utom i fråga om val af amtsråden, motsvarande våra landstingsledamöter, där ännu privilegievalrätten för de högst beskattade bibehållits — är således af en

långt mera ingripande betydelse för de danska kvinnorna än hvad beviljandet af kommunal rösträtt blifvit för oss. Genom bibehållandet af inkomststrecktet hos oss, komma kvinnorna, trots sin stora numerär icke att kunna utöfva någon sorts mera betydande inflytande vid valen, emedan det ju endast undantagsvis finnes kvinnor, som genom sina inkomster kunna komma upp till samma röstetal som männen med deras högre löner. De danska kvinnorna däremot kunna nu verkligen blifva en betydande faktor att räkna med. De kunna — och som vi hoppas — skola komma att taga en verksam del vid de kommunala valen och dymedelst få de kvinnliga intressena i särskild mån tillgodosedda. De kommunala angelägenheternas ordnande beröra i de flesta fall på ett mycket nära sätt kvinnorna, och det är verkligen på tiden att de skola kunna få göra sin uppfattning och syn på saker och ting gällande. Kvinnan, som varit och är organisatören af hemmet, har stora betingelser för att kunna organisera det större hemmet — samhället — på ett praktiskt och klokt sätt. Det är därför icke endast de danska kvinnorna, som kunna lyckönskas till den i det stora hela rättfärdiga kommunala rösträttsreformen utan icke mindre det danska samhället, som genom densamma vunnit kvinnornas medintresse och medverkan i ett gagneligt arbete i kommunens angelägenheter.

MEDARBETARE I DAGNY.

Bland de framstående kvinnliga pennor, som ställt sig till tidningens förfogande, märkas bl. a.: Gertrud Adelborg, Signe Bergman, Hilma Borelius, Emilia Broomé, Frigga Carlberg, Lotten Dahlgren, Ellen Hagen, Kerstin Hesselgren, Ann-Margret Holmgren, Kerstin Hård af Segerstad, Anna Höjer, Sigrid Leijonhufvud, Gurli Linder, Anna Lindhagen, Ellen Lundberg, f. Nyblom, Agda Montelius, Anna M. Roos, Anna Rylander, Hilda Sachs, Hilma Söderberg, Elna Tenow, Lydia Wahlström, Anna Whitlock.

Om flickors praktiska uppfostran.

III.

(Forts. från föreg. nummer.)

Af det föregående följer, att undertecknad anser undervisningen i huslig ekonomi vid läroverken böra alldeles likställas med öfriga läroämnena. Den bör sålunda vara obligatorisk (hvilket väl ej kan anses obilligt, då den för gossar vida mindre viktiga slöjden är det vid vissa gosskolor), börja ganska tidigt, då barnens intresse för ämnet är mycket lifligt och tidsförlusten för bokliga studier är minst kännbar, samt fortgå genom flera klasser. Att detta låter sig göra, visar bland andra Östermalms högre läroanstalt för flickor, hvarest s. k. huslig ekonomi (visserligen valfri) fortgår genom femte, sjätte och sjunde klasserna med 4½ timmar pr vecka, frukost-rasten inberäknad. Därvid öfvas tillredning af middagar, fortgående från lättare till svårare rätter, eldning, diskning och städning, syltning, och bakning samt inköp af födoämnen. En teoretisk kurs i hushållslära tages samtidigt med den praktiska. Det hela afslutas med profmiddag och supé i egenskap af examen. Ehuru nu detta synes taga ganska många timmar från schemat, har någon egentlig minskning i skolans läsämnen ej varit nödvändig. Öfveranstängning på grund af den praktiska hushållskursen behöfver knappast befaras. Tvärtom bör det kroppsliga arbetet utgöra ett lifvande och stärkande afbrott mot det ständiga läsandet. Visar emellertid en flicka spår af öfveranstängning, böra nog i allmänhet föräldrarna tänka efter, huruvida ej sena nöjen, mycken nöjesläsning och i synnerhet det fördärfliga kvällsarbetet kunna inskränkas. I afseende på stridsäpplet pianospel ber jag få göra en anmärkning. Det är en ganska olämplig sparsamhet, då föräldrar för att slippa flyttning af pianot till sommarnöjet förlägga hela musikutbildningen till lästerminerna. Afgjort bättre vore att åtminstone uppehålla den mekaniska färdigheten genom någon öfning under sommaren och ej förlägga hela tyngden af detta ämne till samma tid som skolarbetet.

Skall det emellertid lyckas att ej blott allmänt införa en dylik kurs i hushållslära utan ock möjligen något utvidga kursen i handarbete, hvarom mera längre fram, utan att läsämnen eller hälsan blifva lidande därpå, så måste först och främst flickskolan resolut afvärja alla försök att öka dess kurser åt annat håll, där nyttan — förlåt det krassa ordet — är mera problematisk. Dit höra onödigt grammatikplugg, afsedt för examina, moderna utvidgningar af naturläran och geografin eller litteratur- och religionshistorien m. m. Tvärtom torde noggrannt tillses, om ej vissa delar af de redan på skolschemat stående ämnena utan större förlust kunde förkortas eller utelämnas, enär de ändock om ett par år äro bortglömda. Nyttan af sådan lärdom, hvilken, med möda inhämtad i skolan, på grund af dess fullkomliga brist på samband med både våra ideella och materiella intressen ute i världen snart nog försjunke i glömskans allra djupaste natt, har jag nämligen aldrig lyckats utgrunda. Man skall troligen finna åtskilligt, som står kvar i läroböckerna enligt gammal häfd, annat som ditkommit på grund af särskild förkärlek hos författaren, onödig systematik m. m., hvilket allt utan stor saknad kan slopas. Däremot bör hufvudräkning flitigt öfvas och en kurs i hälsolära, förbunden med en samaritkurs, anordnas i någon af de högsta klasserna. Beträffande handarbetet borde det mer, än hvad nu är vanligt, riktas åt praktiskt håll. Sålunda bör hvarje ung flicka, som fullstän-

digt genomgått läroverket, vara i stånd att sy sig en välsittande enkel klädning samt själf montera sin hvardagshatt. Detta kan komma henne mer än väl till pass både för henne själf, samt om hon en gång som mor har att med små medel kläda sina barn pryddigt. Möjligen torde dock härför en ökning af tiden för handarbetet vara nödvändig.

Nu kommer emellertid den stora frågan. Antag att alla dessa fordringar kunna uppfyllas i afseende på de flickor, som endast gå igenom en åttaklassig flickskola — och att småstädernas sjukklassiga läroverk böra förlängas med en klass, anser jag nästan oeftergifligt, helst deras elever endast sålunda torde utan examen kunna få den kompetens, hvartill annars erfordras realskoleexamen — huru skola de flickor, som ämna taga studentexamen, få tillfälle till åtminstone närmelsevis samma praktiska utbildning, hvilken för dem måste anses fullt lika nödvändig? Ja, därpå kan jag endast svara, att de troligen måste finna sig i att uppskjuta denna examen ett år längre, än hvad de nu vanligen äro villiga till. Genom en bestämd öfverenskommelse mellan alla högre elementarskolor för flickor, som äga dimissionsrätt, kunde stadgas, att mogenhetsexamen ej finge afläggas förr än efter genomgången af 11:te klassen, således något senare än hos ynglingarna, hvilka dock mycket ofta glömma sig kvar ett år i en eller annan klass, hvarom abiturienternas medelålder omkr. 19 år nog samt bär vittne. Detta vore långt bättre än att, såsom nu ofta är fallet, flickorna med af öfveranstängning förstörda nerver taga sin examen och sedan på ganska lång tid äro urståndsatta att fortsätta sitt arbete, hvartill kommer den olägenheten, att de vanligen, äro alldeles okunniga i skötandet af husliga sysslor. Skall emellertid detta lyckas, måste alla läroverk uppträda enigt, ty då flickskolornas ekonomi är ganska dålig, komma i annat fall föräldrarna genom hot om att låta flickan byta skola att tvinga fram en nedsättning af tiden, dem själfva ofta till största skada. Nu kan invändas, att studentkurser i alla fall göra denna enighet illusorisk. Stadgas emellertid, som önskligt vore, att examen med privatister skall ske på sådant sätt, att en verklig pröfning af deras för läraren alldeles obekanta kunskaper kan äga rum, och låta lärare och censorer all onödig medömkan med flickorna fara (huru skulle menn tro, kvinnliga censorer verka?), så förlora nog föräldrarna och ännu mera flickorna själfva snart lusten för sådana äfventyrliga experiment.

Slutligen ber jag få påpeka, att största svårigheten ändock ligger i föräldrarnas, särskildt mödrarnas, ringaktning för det praktiska arbetet. Mest utpräglad är denna egenskap hos arbetsklassens kvinnor, hvilka ägna kroppsarbetet ett djupt, om än ofta ej ens medvetet förakt. Detta synes bäst på de kvinnor af denna klass, som genom giftermål eller genom sitt eget och sin mans trägna arbete kommit till välstånd och en högre samhällsställning. Hafva de nog förstånd och energi att ej själfva af lutter förnämhet lägga sig på latsidan, så utbilda de åtminstone ofta sina flickor till odugliga glaskåpsdockor, som väl kunna tala franska och sy fina handarbeten, men knappast skilja en morot från en potatis. Det är därför också i allmänhet fullkomligt oriktigt, då, såsom ofta händt vid diskussioner om tjänarinnefrågan, talarinnor påstå, att tjänarna se ned på så-

dana fruar, som ej själfva vilja taga itu med hushållsgöromålen. Tvärtom anser en tjänsteflicka i regel den fru, som endast undantagsvis tittar in i köket för att gifva en befallning, äga en viss förnämhet, hvars glans i sin mån återstrålar på tjänsteanden, hvaremot den matmor, som går ned i tvättstugan för att själf tvätta sina ömtåliga gardiner, faller många meter i hennes aktning. Aktningen för kroppsarbetet är nog större hos mannen än hos kvinnan, ehuru den äfven där inom arbetsklassen, står ganska lågt i trots af allt skrifvande och talande om klassmedvetenhet.

Får jag till sist sammanfatta mina önskemål i fråga om flickornas uppfostran, så ställa de sig på följande sätt.

1) Allmänt införande af obligatorisk kurs i praktisk huslig ekonomi (d. v. s. matlagning m. m.) genom flera klasser samt utvidgade kurser i sömnad vid alla läroverk för kvinnlig ungdom. Detta sättes som vilkor för erhållandet af stats- och kommunalunderstöd.

2) Ingen inskränkning i de läsämnen, som behövas för flickornas erhållande af platser på arbetsfältet, tvärtom deras stärkande i praktisk riktning, särskildt beträffande främmande språk och räkning.

3) För undvikande af öfveranstängning böra hellre inskränkningar göras å andra undervisningsområden, om så befinner sig nödigt, hvarjämte de sjukklassiga läroverken böra ombildas till åttaklassiga samt studentexamen för flickor uppskjutas, tills en 11:te klass är genomgången.

4) Hemmen böra hjälpa skolan genom att tillse, att flickorna ej skada sin hälsa genom nattvak och olämpliga nöjen, samt böra gynna gymnastik och vistelse i fria luften, hvartill skolan ock bör medverka genom rasterna mellan lektionerna. Å andra sidan bör vekligt pjåsk undvikas och ferierna nyttjas på bättre sätt än nu af de äldre flickorna.

Det är åtminstone undertecknads tro, att på sådant sätt ett intelligen, vaket och praktiskt dugligt släkte af unga kvinnor skall kunna uppväxa, sig själfva och gamla Sverige till hugnad och nytta.

Möjligen skall någon läsare af förestående uppsats anse en stor del af densamma ej höra till ämnet, sådant det angifves af öfverskriften. Jag vill dock hoppas, att de flesta dela min uppfattning, att en i sann mening praktisk uppfostran måste utrusta ungdomen för lifvets alla förhållanden, ej blott för en del däraf.

HJ. BERWALD.

Kvinnosakens framsteg i Frankrike.

(Eftertryck förbjudes.)

Allt sedan franska revolutionen proklamerade »jämnlighet, frihet och broderskap», utan att däri inbegripa det s. k. svagare könet, ha enstaka kvinnor i Frankrike höjt sina röster mot den påtagliga orättvisan att så godt som helt och hållet utesluta kvinnorna från alla medborgerliga rättigheter. Med glödande entusiasm och med den för franska nationen säregna våltaligheten ha de förfäktat sin sak. Man tänke på 1700-talets Olympe de Gouges och 1800-talets Maria Deraismes. — Alla de, som arbeta för kvinnans rättigheter eller som bekänna sig hylla åsikterna om jämnlighet könen emellan, kallas i Frankrike »feminister». Det ur samma stam härledda ordet »feminism» har på de senare åren blifvit ett slagord därute, alldeles som orden »kvinnosak» och »kvinnofråga» här hemma hos oss. Hvad är feminism? frågas i en enquête i en fransk tidning för ett par år sedan. »Feminismen är den rörelse, som har till mål kvinnans intellektuella och moraliska utveckling och ett rättvist förbättrande af hennes ekonomiska ställning», svarar fru Bogelot, ordföranden i Kvinnornas Nationalförbund. »Feminismen är», säger skriftställarinnan fru Nelly Roussel, »läran om den naturliga likvärdigheten och den sociala jämnligheten mellan människosläktets två faktorer.» Feminismen är, efter hvad som framgår ur de föga varierande definitionerna, den lifsåskådning, som drar i härad mot det ena könets företrädare framför det andra, och hvar och en, som på något sätt arbetar på borttagandet af orättvisor i nämnda afseende, är en feminist.

I slutet af 1800-talet uppstod i Frankrike, särskildt i Paris, den ena feminist-föreningen efter den andra, hvar och en arbetande för *den* speciella fråga, som den för kvinnosakens framgång ansåg viktigast. Förmågan att uppfinna växlande namn på föreningarna tyckes outtömlig. Så finna vi t. ex. »Föreningen för kvinnans rättigheter», »För kvinnosaken», »Medborgarskap för kvinnorna», »Föreningen för förbättrandet af kvinnornas ställning» för att inte nämna »De franska kvinnornas nationalförbund». Blott *en* bär namnet »Kvinnornas rösträttsförening». Den grundades år 1878 af fru Hubertine Auclert, en kvinna, som ägnat hela sitt lif åt arbetet för rösträtt åt kvinnorna. För närvarande finns i Paris icke mindre än 10 feminist-föreningar, af hvilka de flesta ha rösträtten på sitt program, ehuru endast få omfatta saken med verklig ifver och entusiasm. Man frågar sig helt naturligt, hvarför icke dessa föreningar sammansluta sig i *gemensamt* arbete, då ju deras mål i stort sedt är detsamma. Det lider intet tvifvel om att de då skulle kunna föra fram sin sak med större kraft, uppträda med större värdighet. Men en dylik sammanslutning går stick i stäf mot det franska skaplynnnet. För den skull fordrades en stark organisation å ena sidan och förmåga att underordna sig å den andra, båda delarna lika omöjliga. Därtill kommer, att dessa föreningar ej ha uppstått till följd af några likatänkande personers begär att gemensamt arbeta för ett mål, såsom fallet vanligen är hos oss — förening bildas, styrelse utses — utan snarare så, att *en* viljestark och entusiastisk

Schering & Lindberg, Skylt-, Dekorations- o. Rumsmålare.
 Möbellackering utföres äfven. Kostnadsförslag på begäran.
 Jakobsbergsgatan 43. * Allm. tel. 21709. **OBS!** Väljordt arbete! Moderata priser!

kvinnor lyckats samla omkring sig ett parti, som är villigt att understödja henne och med sitt ekonomiska bistånd (föreningsafgifter) föra fram hennes idéer. Här, mer än annars, gäller, att föreningen är dess ledare, »l'état, c'est moi». För alla dessa ledare att träda tillbaka från sina chefsplatser och underordna sig är en psykisk omöjlighet.

Feminismens sak ligger alltså i händerna på några få, varmt intresserade kvinnor. Stora flertalet ställer sig oförstående och likgiltigt inför rörelsen. En blick på föreningarnas medlemsantal bekräftar tydligt detta faktum. Särskild anmärkningsvärd är också frånvaron af de två stora grupperna själfvårjande kvinnor: lärarinnornas och handelsidkarskornas. Så mycket mera förvånansvärdt är det, att feminismens sak verkligen lyckats göra landvinningar hos den allmänna opinionen. Hvilka äro då dessa? Den låter *tala om sig*. Man ignorerar den icke längre. Och man talar icke alltid förhånande om den. Men man har ännu icke hunnit till det stadium, att en kvinna af hvilken samhällsställning som helst vågar öppet bekänna sig som anhängare af feminismens idéer. Hånets pilar äro ännu så pass hvassa, att mången ömtålig och rädd natur blott i tysthet vågar omfatta de förkättrade lärorna. Att feminismen ådragit sig allmänhetens uppmärksamhet har man främst att tacka pressen för. Genom kvinnliga journalisters ansträngningar ha tidningarna mer och mer öppnat sina spalter för de feministiska intressena, och allt beredvilligare i den mån dessa uppmärksammas och tillvaratagas i landets lagstiftande församling.

I Frankrike, liksom annorstädes, har feminismen sina manliga anhängare, och det är dessa, som, påverkade af feministföreningarnas ledare, genomdrifvit, åtskilliga för kvinnorna viktiga reformer i lagstiftningen. Sålunda fingo kvinnorna år 1880 valrätt och valbarhet till folkskolestyrelse samt år 1886 valrätt och valbarhet till undervisningsrådet. Detta s. k. *conseil supérieur de l'instruction publique*, som består af på 4 år valda ledamöter, står vid undervisningsministerns sida ej blott som en rådgifvande församling, utan dömer jämväl som öfverdomstol öfver alla lärare, som på ett eller annat sätt förgått sig. År 1898 fick handelsidkarska rätt att rösta på ledamot i handelsdomstolen. År 1900 tillerkändes åt kvinna, som aflagt juris kan-

didatexamen, rätt att utöfva advokatyrtet. Frankrike äger redan flera kvinnliga advokater, af hvilka den sista, en ung dam af rysk härkomst, aflade sin examen förra hösten. I Justitiepalatset, hvars sessioner äro öppna för allmänheten, kan den nyfikne få se de kvinnliga advokaterna iförda den sedvanliga ämbetsdräkten och höra dem plädera för sina klienters sak.

År 1906 erhöll kvinna rätt att välja ledamot i förlikningsdomstol. Dessa domstolar hafva till uppgift att åstadkomma förlikning mellan arbetare och arbetsgivare och finnas i flertalet stora industriidkande städer.

Den gifta kvinnans egendomsförhållanden ha, naturligt nog, varit föremål för ifriga reformsträfvanden, ity att den franska kvinnan såsom gift varit lika illa ställd som hennes medsystrar i andra land. Vid äktenskaps ingående har hustruns i boet medförda egendom öfvergått, och öfvergår enligt lag än i dag i mannens händer, för så vidt icke ett äktenskapsförord före vigseln annorlunda bestämt. Liksom hos oss ha tyvärr dessa äktenskapsförord ännu ej kommit i allmänt bruk. Man är på många håll benägen att i yrkandet på äktenskapsförord se ett misstroendevotum mot den blifvande äkta mannen, och för att ej onödigtvis sära den familj man skall träda i släktförbindelse med, undviker man proceduren. »Kvinnornas rösträttsförening» har upprepade gånger förgäfves petitionerat om »hustruns lagliga rätt till ärfd och förvärfvad egendom». Först år 1907 erhöll gift kvinna rätt att råda öfver inkomster af eget arbete, en rätt, som den svenska kvinnan ägt sedan 1874.

Många äro de petitioner om politisk rösträtt för kvinnor, som från feministföreningarna, särskildt »Kvinnornas rösträttsförening», sökt sig väg till landets lagstiftande församling. Man arbetar nu på initiativ af »Kvinnornas Nationalförbund» att åstadkomma en masspetition i frågan, men de uppnådda resultaten äro tyvärr ännu okända. — Att döma efter allmänhetens intresse för saken, torde den tidpunkt, då rösträtten blir i Frankrike i verklig mening allmän, ännu vara aflägsen, men de, som känna till de snabba skiftningarna i det franska lynnet, påstå, att, hur osannolikt det än ser ut, kan Frankrike bli ett af de första land i Europa, hvilka tillerkänna kvinnorna full politisk medborgarrätt.

J. W.

LITTERATUR.

Henriette Arendt: Vilsegångna, erfarenheter från min femåriga verksamhet såsom kvinnlig polisassistent i Stuttgart. Översättning från tyskan. Stockholm, Wahlström & Widstrand 1908.

Under de senaste årtionderna hafva den i lifvet vilsegångna kvinnan och hennes ställning i samhället intagit en framskjuten plats i litteraturen. En stor mängd

af de större författarna exempelvis Victor Hugo, Dostojewsky, Zola, Tolstoj — för att ej nämna andra skriftställare af lägre rang — ha med större eller mindre framgång drömt sig in i hennes lif och personlighet och kring henne samlat en hel liten litteratur af själfbiografier och dagboksanteckningar. Särskildt har man både i tal och skrift med ifver diskuterat frågan om den sociala ställning, hvari en sådan kvinna kommer genom myndigheternas ingripande uti och ordnande af hennes lif. Då

Lungсот kan botas.

Fru Hedvig Lindholm-Eneroth, postadr., bostad och behandlingslokal: Birger Jarlsgat. 110, Stockholm, (A. T. 11529, R. T. 10219) emottager och behandlar därstädes och på **sitt sjukhem i Holmsjö** (Blekinge) lungsjuktiga enligt sin med hittills **enastående goda** resultat pröfvade metod. — Några intyg om de af mig vunna resultaten till Sept. 1906 finnas att läsa i min bok **Lungсот kan botas**, hvilken sändes gratis mot porto. — För de i landsorten boende patienterna ordnas behandlingen så, att jag tillsänder dem min medicin och förhållningsordinationer.

ju marken sålunda länge varit beredd för frågor af hit-hörande art, var det ej att undra på att boken om »Den undre världen», som en af de sista dagarna i januari förlidet är utkom i tryck, rönte en snart sagdt exemplös framgång. Vi minnas ju, hur den första upplagan slutsåldes på 14 dagar och efterföljdes inom den närmaste tiden af ännu fem andra och hur boken mötogs med ett intresse, som eljest blott kommer litteraturens främsta verk till del.

Ett år har gått, och den frågan tränger sig ovillkorligt fram: Hvad har »Den undre världen» haft för praktisk verkan på de många, oändligt många, som läst boken? Har någon eller några bland dem, som lyssnat till denna »vädjan till de lyckligare från en af de olyckligaste» förmåtts att i någon form ägna sitt intresse åt kampen för dessa olyckligas rätt och upprättelse? Har ångestskriet från en, som känt djupare, tänkt klarare och just därigenom lidit mer än andra medsystrar i eländet, fått hos de lyckligt lottade kalla till lif rättfärdighetskänslan, medvetandet om den enskildes ansvar för det hela? Eller har man efter en flyktig förnimmelse af medlidande låtit sin rättkänsla åter inslumra, vaggad till ro af den tanken: »hvad kan jag göra åt saken? — min medverkan vid bekämpandet af det onda betyder ju så litet?»

Vi veta ej, huru härmed förhåller sig. Visst är emellertid, att man med glädje hälsar utgifvandet på svenska af Henriette Arendts bok, som af en recensent blifvit kallad en kommentar till »Den undre världen» och som är ägnad att låta denna lifshistoria framstå i än bättre belysning och återupplifva minnet häraf, i fall det skulle börjat falla i glömska.

Författarinnan till »Vilsegångna», som under sin fem-åriga verksamhet som polisassistent i Stuttgart hunnit få en god inblick i sina skyddslingars förhållanden, skildrar sina erfarenheter på ett enkelt sätt, fritt från onödiga känsloutbrott, stundom ej utan en anstrykning af tysk gemytlighet. Hennes arbete har kommit henne att göra den iakttagelsen, att ofta de obetydligaste orsaker kunna komma en människa att begå ett felsteg och att man i många fall knappast kan anse den felande själf bära skulden för sin olycka.

»Syster Hennys» kvinnliga fångar äro, som man lätt förstår, till mycket stor del prostituerade. De indelas af henne i tre grupper. Till första gruppen anser hon sådana höra, »som uppvuxit i en för skadliga inflytanden tämligen fri omgivning och hvilka sedan genom öfvertalning, lättsinne och nöjeslystnad råkat på afvägar och blifvit 'fallna'. Dessa utgöra endast en ringa bråkdel af samtliga antalet.»

Den andra gruppen utgöres af dem, hvilka »utan synnerliga anlag för lättsinne råkat in under olyckliga förhållanden men icke kunnat upparbeta sig därur och slutligen i lifvets brusande ström lidit skeppsbrott». Förf. skildrar flera sådana fall.

»En sjuttonårig bondflicka skulle tvingas att ingå äktenskap med en man, som hon icke älskade. På bröllopsdagen försvann hon hemligt, mötte ett kringvandrande cirkussällskap, som engagerade henne att utbildas till cirkusryttarinna. Sedan hon en längre tid stannat där, enleverades hon af en herre, som öfvergaf henne, när hon blifvit moder. Barnet dog kort efter förlossningen. Alldeles meddelös dref den stackars människan omkring som landsstrykerska från en ort till en annan, lifnärde sig genom att tigga och stjäla och vandrade ur det ena fängelse efter det andra. På så sätt lärde jag känna henne förlidet år. Hon antog med tacksamhet mitt förslag att inträda i en räddningsanstalt och är nu en af de flitigaste och mest omtyckta skyddslingarna därstädes.»

Till tredje gruppen, som omfattat de flesta, höra de, som »icke äro fallna och som likaledes icke hafva lidit skeppsbrott på grund af nöd och olycka: dit höra de ärftligt belastade, som illa tilltygats af ödet och predisponerats till ett lif fullt af synd och elände. Fadern är drinkare, modern tjuf; eller fadern i därhus, modern prostituerad och drinkerska; eller båda föräldrarna förbrytare eller drinkare. — — — Så uppväxa dessa varelser utan att alls hafva lärt sig något nyttigt, utarmade, kroppsligt svaga, andligt nästan alltid undermåliga. De sluta vanligen i fängelse, arbetsinrättningar eller tukthus.»

En femtonårig flicka hade från sin tidigaste barn-dom af föräldrarna tvingats till ett dåligt lif. Inför den kvinnliga polisassistenten klagade modern bittert öfver sitt barn, som i trots af den »ordentliga» uppfostran hon fått lönade sina stackars föräldrar med otack och ej sällan vägrade att lyda, när hon blifvit befalld att stjäla från grannarna. Denna flicka, som, oaktadt allt, visade sig ofördärfvad i egentlig mening, skaffades in på ett räddningshem, där hon uppförde sig väl och hvarifrån hon erhöll ordentlig plats.

De moraliska begreppen, om man härvidlag kan tala om sådana, äro hos dessa stackars varelser naturligtvis i hög grad orediga. Om äktenskapets helgd ha de ingen uppfattning; de ingå lättsinnigt förbindelser, som lika lätt upplösas. Ofta gifta de sig med sina s. k. souterörer, som på detta sätt en tid skydda dem mot polisen och därefter öfverge dem för att ingå förbindelser med andra. Syster Arendt anser dock skillnaden i moraliskt hänseende vara obetydlig mellan ofvannämnda s. k. äktenskap och de förbindelser som i det »hederliga» samhället ingås af affärsskäl, genom äktenskapsbyrå eller tidningsannons och finner att representanterna för en dylik affärs-moral, äfven om de låta en kyrkans tjänare stadfästa förbundet, ej äro befogade att uttala en moralisk förkastelse om öfver prostitutionen.

Till de ärftligt belastade, som rekrytera de prostituerades leder, höra bl. a. de, som af naturen äro sinnessvaga eller blifvit det genom ett lastbart lif. Förf. anser, att en stor del af sådana kvinnliga fångar borde riktigtast placeras i statsanstalter som stå under pedagogiskt och psykiatriskt bildades ledning och hafva läkare till föreståndare. Rörande de prostituerade öfver hufvud taget anser hon, att staten bör gå i spetsen, då det gäller arbetet för deras upprättelse. Arbetsinrättningarna böra reformeras och förvandlas till af staten underhållna uppfostringsanstalter. För kvinnliga alkoholister böra särskilda, under läkareuppsikt stående afdelningar, inrättas i dessa statsanstalter, och de personer, som här utöfva uppfostrarkallet, måste vara bildade, hysa kärlek till sin uppgift och hjärta för de olyckliga, som stå under deras ledning.

I samband härmed uttalas i skarpa ordalag förkastelse om öfver den reglementerade prostitutionen, som ställer en mängd kvinnor utanför lagen, befrämjar den hvita slafhandeln, bidrager att snedvrída det allmänna rättsbegreppet och utgör ett hån mot vår civilisation och en skamfläck för vår kultur.

I bokens senare afdelning ägnas flera kapitel åt räddningsarbetet och den förebyggande sedlighetsverksamheten. Rörande det förra framhåller förf. det obegränsade mått af tro, kärlek och själförsakelse, som fordras både af dem, som ägna sig åt dylik verksamhet och af dem, som afstå från sitt förra lif för att börja den svåra kampen mot frestelserna och för att vinna uppehälle och söka återeröfra människors aktning.

Af de 4,386 kvinnliga fångar, syster Arendt under sin verksamhet haft att göra med, hafva 552 varit intagna

Andelsbevis i Föreningen Dagny erhållas å tidningens expedition mot återställande af interimskvitto.

i räddningshem. Resultatet af en dylik verksamhet blir gifvetvis än af glädjande, än af nedslående art. Dåliga anlag, svåra exempel i hemmet ända från tidigaste år, tillika med den fara, som föreligger vid det öundvikliga sammanförandet af så många af samhällets olycksbarn i samma anstalt, allt detta bildar liksom en mur af svårigheter. Men om också många af skyddslingarna återgått till det förra lifvet i synden, är det åter andra, som kunnat återbördas till samhället och af hvilka de, som så kärleksfullt tagit hand om dem, haft varaktig glädje.

Beträffande den förebyggande verksamheten ansluter sig förf. till den åsikt, som af Anna Pappritz uttalas i hennes broschyr »Om inrättandet af hem för barnaföderskor och asylor för späda barn» och anser i öfverensstämmelse härmed bildandet af dylika anstalter för en social nödvändighet och en nationell plikt. Strängare uppsikt bör införas vid fosterbarnavården. »När den kristna kvinnan kommer att omfatta sina fallna systrar med kärlek och förbarmande, i stället för att kärlekslöst stöta bort en olycklig moder, — när den kristliga staten ovillkorligt låter de oskyldiga oäkta barnen komma i

åtnjutande af sin skyddsvård, då kommer det att finnas bra mycket mindre nöd och elände här i världen!»

Syster Arendt, som under sin verksamhet äfven fått taga hand om en och annan manlig fånge, anser med hänsyn till straffrätten och fängelseväsendet, att vidtomfattande reformer äro nödvändiga. Barndomstolar och villkorlig bestraffning för unga förbrytare förordas. »Om staten och kommunen offrade större summor på den vanvårdade ungdomens uppfostran, skulle utgiften för mången internering af förbrytare inbesparas.»

Förf. uttalar till sist den önskan, att hennes lilla bok måtte — om också endast hos ett fåtal — få bidraga att undanrödja en del fördomar och missförstånd.

Vi åter hoppas, att den måtte komma att läsas af så många som möjligt och att den i förening med »Den undre världen» skall ljuda såsom ett väckelserop från det hopplöshetens djup, där de vilsegångna dväljas, manande en och hvar att ge en kraftig handräckning åt dem, som deltaga i arbetet för samhällets sedliga nydaning.

CLARA WAHLSTRÖM.

Från allmänheten.

Reflektioner efteråt.

I Dagnys 12:te nummer förekommer ett meddelande om, att det projekterade förslaget angående ett lokalförbund för Skånes F. K. P. R. numera är en verklighet, i det att — som det synes — flertalet af de skånska rösträttsföreningarna anslutit sig till detsamma.

Till mötet i Lund den 26 jan. i år, hvarvid frågan, som bekant, preliminärt behandlades, hade representanter för landskapets flesta F. K. P. R. infunnit sig. Den blifvande sammanlutningens program skulle bl. a. komma att omfatta: fastare sammanhållning mellan de olika Skåneföreningarna genom anordnandet af föredragsserier med gemensamma talare (något som betydligt skulle nedbringa kostnaderna för det hela), eventuellt inrättande af kurser i samhällslära i Lund, tillhandahållande af råd och upplysningar m. m. Så till vida var allt godt och bra, och mötet företedde en lifaktighet och ett intresserat deltagande, hvartill exempelvis våra små föreningsmöten aldrig äro i stånd att uppvisa maken. (Inom parentes: hvarför refererades icke mötet i Dagny?*) När man så i debatten angående detaljerna af den eventuella sammanslutningens verksamhet kom in på penningfrågan, här kallad »portofrågan», fattades efter en tämligen lång och liflig diskussion ett enligt underteknads mening alldeles oförklarligt beslut, som, enligt andemenippen i mötets sedermera justerade protokoll, gick ut på, att en afgift af 2 kr. för de föreningar, hvars medlemsantal understiger 50, och 3 kr. för de större föreningarna skulle uttagas.

Ett annat förslag: att uttaxera ett mindre belopp, exempelvis 10 öre pr medlem, inom samtliga föreningar och såmedelst vinna ett i ekonomiskt afseende bättre och äfven rättvisare resultat, b'ef förkastadt. Om tiden tillätit, så skulle några med hjälp af 1906 års berättelse öfver rösträttsföreningarnas verksamhet nedkastade siffror lätteligen bevisat den ojämförliga fördelen af det senare förslaget. Men dels var tiden, som sagdt, alltför knapp, och dels hade dessa siffror ej förmått gifva ett fullt korrekt resultat, enär medlemsantalet i de resp. föreningarna naturligtvis växlat under 1907 års förlopp och nya föreningar tillkommit. Endast ett hastigt öfverslag i hufvudet af de båda projektens siffror borde emellertid talat till det senares förmån, ur alla synpunkter.

Med ledning af senaste årsberättelsens uppgifter rörande

*) Med anledning af denna fråga få vi uttrycka vår beredvillighet att införa oss tillständla referat öfver möten i landsorten, som äro af allmänt intresse

Red.

medlemsnumerären i Skånes F. K. P. R. ställa sig beräkningarna sålunda:

Enligt det antagna förslaget:

7 föreningar (under 50 medlemmar) à 2 kr.	14: —
6 » » (öfver 50 » ») à 3 »	18: —
	Kr. 32: —

Enligt det förkastade förslaget:

975 medlemmar à 10 öre pr person	Kr. 97: 50
--	------------

Denna synnerligen enkla matematik visar, hurusom det senare förslaget gifvit förbundet mer än tre gånger så mycket i årsinkomst. Hvar och en, som har en aning om att det till allt organisationsarbete — om det skall bedrivas med intensitet — fordras 1) pengar, 2) pengar och 3) åter pengar (precis som i krig!), måste beklaga det i detta hänseende klena resultatet af mötet. Ett förbund, som saknar pengar, kan ungefär lika litet uträtta, som om det icke existerade. Enligt min ringa mening var det olycksaliga namnet »portofrågan» skuld till alltsammans. Porton och därmed sammanhängande småutgifter komma säkerligen ej att utgöra den väsentligaste delen af Skåneförbundets utgiftsstat. Om t. ex. förbundet, såsom ju är att vänta, kommer att taga befattning med riksdagsvalen i höst, så erfordras en hel del pengar till trycksaker, arrangerandet af möten o. dyl. Det ofvannämnda förslaget om kurser i samhällslära realiserar ej enbart genom energi och god vilja. Det i Skåneförbundets meddelande N:o 1 föreslagna sammarmötet i Röstånga lika litet. Om öfverhufvudtaget något skall kunna uträttas till bätnad för lokalföreningarna inom landskapet och rösträttsarbetet i dess helhet, så erfordras härtil en ej alltför mager kassa. Hvart komma vi med 32 kronor? Vi veta ju alla, att de små rösträttsföreningarna lefvat och väl delvis ännu lefva i ett ekonomiskt betryck, som alldeles hotat att lamslå deras verksamhet, och hvad, som verkligen blifvit gjordt, har åstadkommit trots deras fattigdom.

I sitt första cirkulär föreslår kommittén för Skåneförbundet, för att stärka förbundets ekonomi, att lokalföreningarna till detsamma afstår 12½ % af på ett eller annat sätt insamlade medel under hänvisning till landsföreningens förslag om erhållande af 75 % af dylika. Sättet kan ju visserligen vara bra, men ännu bättre hade varit, om Lundamötet genast ställt förbundet på någorlunda god ekonomisk basis genom ofvannämnda uttaxering af 10 öre per capita.

Afsikten med dessa rader är endast att visa följderna af det enligt fleras mening okloka beslut, som fattades vid Lundamötet den 26 januari samt att i någon mån söka påverka »allmänna opinionen», så att Skåneförbundet vid ett följande årsmöte genom ändring af nämnda beslut kan komma att bereda sig en något tryggad ekonomisk ställning.

ELSA ALKMAN.

Lediga platser

inom alla områden af för kvinnor lämpligt arbete annonseras fördelaktigast i Dagny, hvilken, som tidning för svenska kvinnorörelsen, torde erhålla den mest vidsträckt spridning landet rundt.

Notiser.

Internationell kongress för huslig ekonomi hålles den 29 och 30 september i Freiburg i Schweiz. Programmet för kongressen, som står under ledning af framstående fackmän, är vidtomfattande. Så skola behandlas frågor om lärarinneutbildningen för hushållsskolor, organisation af dylika skolor i stad och på landet i öfverensstämmelse med elevernas lefnadsförhållanden. Vidare skola behandlas teoretiska och praktiska undervisningsämnen samt undervisningens betydelse för såväl hem som samhälle.

Anmälan om deltagande i kongressen skall sändas till Madame de Gottrau-Watteville, rue de l'Hôpital, Fribourg (Suisse).

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendier.

Stipendierna från år 1908 hafva utdelats till följande:

från *donationsfond*: 600 kr. till med. kand. Märta Apelskog; 400 kr. till med. kand. Hanna Nilson;
från *allmänna stipendiefonden*: 600 kr. till fil. kand. Emilia Fogelklou för universitetsstudier (fritt stip.); 260 kr. till fröken

Elsa Sjölund för sjukvårdskurs (Västerbottens stipendium); 200 kr. till fröken Tyra Modin för kurs vid Gymnastiska centralinstitutet (Västernorrlands stipendium); 200 kr. till fröken Elisabeth Norberg för kurs vid Göteborgs skolköksseminarium (Jämtlands stipendium); 400 kr. till fröken Astrid Dahlström för kurs vid folkskoleseminarium (Värmlands stipendium); 225 kr. till fröken Nanna Lundin för kurs vid folkskoleseminarium (Västmanlands stipendium); 200 kr. fröken Maëmi Bjursten för studier af frukts och andra trädgårdsalters inläggning och förädling; 200 kr. till fröken Greta Wunsch för samma ändamål (Göteborgs och Bohus stipendium); 260 kr. fröken Märta Åstrand för kurs vid Högre lärarinneseminariet (Skaraborgs stipendium); 200 kr. till fröken Helfrid Uhr för slöjddkurs vid Nääs (Östergötlands stipendium); 300 kr. fröken Eva Kejner för kurs vid Högre lärarinneseminarium (Södermanlands stipendium); 225 kr. fröken Wendela Kullberger för kurs vid Rimforska landt-hushållningsskola (Gottlands stipendium); 225 kr. fröken Elsa Karlson för kurs vid Tekniska skolan i Stockholm (Blekinge stipendium); 200 kr. fröken Sigrid Nilson för kurs vid bokbinderiskolan i Gera (Malmöhus stipendium); 260 kr. fröken Valborg Palme för kurs vid trädgårdsskola (Kopparbergs läns stipendium); 200 kr. fröken Alma Eriksson för slöjddkurs vid Nääs (Uppsala läns stipendium); 400 kr. fröken Beda Holm för ordnad kurs i späda barns vård (Örebro läns stipendium); 200 kr. fröken Ester Karlström för utbildning till värlärlarinna (Jönköpings stipendium); 200 kr. fröken Alfhild Glans för folkskoleseminariekurs (Älfsborgs stipendium).

Af förekommen anledning komma stipendiaterna med hemortsrätt inom Stockholms stad och Norrbottens län att utnämnas vid en senare tidpunkt.

Meddelande från Rösträttskongressens Centralkommitté i Amsterdam.

Uppgifter på hoteller och priser till upplysning för dem, som ännu bevista kongressen i Amsterdam den 15—20 Juni 1908. — 1 Florin utgör ungefärligen 1 kr 50 öre i svenskt mynt.

Hotell.	Klass.	Gata.	Rum och frukost.	Lunch.	Middag.
Bible.	I.	Beursstraat 4—9. (Nära stationen.)	f. 2.80—4.80.	f. 1.25.	f. 2.50.
Doelen.	I.	Doelenstraat 24.	f. 2.50—5.00.	f. 2.00.	f. 2.50.
Pays-Bas.	I.	Doelenstraat 11.	f. 3.00—3.25.	f. 1.50.	f. 2.50.
Victoria.	I.	Damrak 1. (Nära stationen.)	f. 2.80—5.80.	f. 1.50.	f. 2.50.
Europe.	I.	Doelenstraat 2.	f. 3.25—5.00.	f. 1.50.	f. 2.50.
Amstel.	I.	Tulpplein 1.	f. 3.50—5.80.	f. 2.00.	f. 3.00.
American.	II a.	Leidsche Kade 93.	f. 2.50—3.50. Ensamt rum. 1 b. f. 5.50—7.00. Deladt rum. 2 b.	f. 1.25.	f. 1.50.
Krasnapolsky.	II a.	Warmoesstraat 83.	f. 2.50. Ensamt rum. f. 4.50. Deladt rum.	f. 1.25.	f. 1.75.
Neuf.	II a.	Kalverstraat 41.	f. 2.00—2.25.	f. 1.75.	f. 1.50.
Suisse.	II a.	Kalverstraat 22.	f. 2.00—2.50.	f. 1.25.	f. 4.00—1.50.
Mille Colannes.	II a.	Rambrandtplain 11.	f. 2.00		f. 1.25—1.50.
Palais Royal.	II a.	Paleisstraat 2.	f. 2.00—3.00.		f. 1.50—1.75.
Polen.	II a.	Kalverstraat 15.	f. 2.00—2.50.	f. 1.50.	f. 1.50.
Oldewelt	II a.	Nieuwendijk 100.	f. 2.00—2.25.	f. 1.00.	
Het Wapen van Friesland.	II.	Warmoesstraat 84.	f. 1.75.		
Stadt Elberfeld.	II.	Achterburgwal 141.	f. 2.60.	f. 1.25.	f. 2.00.
Du Commerce.	II.	Kalverstraat 45.	f. 1.75—2.60.	f. 1.00.	f. 1.00—1.50.
Van Gelder.	II.	Damrak 34. (Nära stationen.)	f. 1.60.		
Het Haasje.	II.	Beursstraat 83. (Nära stationen.)	f. 1.75—2.25.	f. 1.00.	f. 1.50.

Hotellen ligga ej så nära Concertgebouw (möteslokalen) att man kan begifva sig dit gående; elektrisk spårvagn förmedlar emellertid trafiken.

Centralkommittén anhåller om att rum beställas så fort som, möjligt, under direkt adress till hotellet, icke till kommittén, hvilken anhållan äfven gäller här nedan uppgifna

Familjehoteller och pensionat.

Namn.	Klass.	Gata.	Rum och frukost.	Pension.
Luctor.	I.	Jan Luykenstraat 15—17.	f. 4.00—7.00.	
Wiederhold.	I.	Fredriksplain 26.	f. 2.50.	f. 5.00.
Vegetarian Hotel.	I.	Weteringschans 112.	f. 1.75 och därutöver.	f. 3.25 p. d.
Villa Wetering.	I.	Weterinnschans 20 C.	f. 2.25—2.50.	f. 4.50—5.00.
Lutkie's Pension.	I.	Leidsche Kade.		f. 3.50—5.00.
Bellevue.	I.	Amstel 344.		
Rynders.	II.	Wanningsraat 3—5. (Helt nära Concertgetouw.)	f. 1.50—2.50. Första frukost. f. 2.50—4.00. Första och andra frukost.	

Home for Women. I. Prinsengracht 439. Pension f. 1.50, 2.00—2.50.
Rum, frukost och supé: f. 1.00—1.50, middag f. 0.60. II klass. Pension f. 0.60—0.75. Rum, frukost och supé, f. 0.30—0.60. Lunch och middag f. 0.30—0.60.

PLYMER, BOOR,
Solfjädrar o. Aigretter
— bäst hos —

Stockholms Plymfabrik
Hilda Ahnfelt

Smålandsgatan 30.

Rikstel. 10137. Allm. tel 5011.

ORGLAR från landets förnämsta fabriker säljas mot erläggande af 4 % af priset strax och sedan 12 % i hvarje följande kvartal under 2 år samt

PIANINON mot 4 % strax och 8 % i hvarje kvartal under 3 år.

Kataloger och närmare upplysningar erhållas mot 20 öre i frim.

P. O. ÅKERLUND, Strömsbro.

JACOBSONS, 2 Hamngatan,

midt för Berzelii park.
VÄLSORTERAD. Firman etabl. 1832.

Egnahemssparbanken.

Kontor: Vasagatan 38.

Begagna denna sparbank för insättning å sparbanksräkning. Kan användas äfven för hushållsräkning. Intill 500 kr. kunna i regel utfås utan uppsägning.

Öppen half 10 f. m.—7 e. m.
Allm. tel. 917. Rikstel. 73.

Inlåningsränta f. n. 5½ proc.

:: Matlagningskolan ::

Hamngatan 22, Stockholm, A. T. 10905.

Mottager elever på längre och kortare tid. Middagsservering hvardagar kl. 2—5.

Upplysningar lämnas af skolans förestånd. fröken **Selma Johansson.**

Kemisk Tvätt.

A.-B. Nya Blå Hand,

— Stockholm. —

Undervisning i engelska språkets alla branscher.

35 års praktik i utlandet.

Fru C. O. F. Nordenadler,
Drottningholmsvägen 12, 1½ tr.

Extra fina

Dörrskyltar, Stämplor och Sigill

erhållas alltid billigast från

GUSTAV HÅKANSSON

Stockholm. Box 173.

Mästersamuelsgatan 54.

Rodenstamska

Slöjd- och Hushållsskolan,
Hudiksvall.

Husmoderskurs. Skolköksläroinnekurs. Slöjdläroinnekurs.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets byrå,
54 Drottninggatan,
STOCKHOLM.

Folkskolans Barn-tidnings stipendier.

Redaktionen af Folkskolans Barntidning jämte de kända julpublikationerna Julklappen, Guldslottet, Lilleputt o. Trisse, har för året anslagit 2,000 kr. att utgå af nämnda julpublikations försäljningsmedel sistlidne år. Af detta belopp utdelas 1,400 kr. i olika poster till vid folk- och småskolor inom Götaland anställda lärare och lärarinnor, som ämna bevisa sommarkurserna i Lund eller Göteborg, och 600 kr. som understöd åt sjuka småskolelärarinnor. Bägge stipendierna sökas före 15 Maj hos red. af Folkskolans Barntidning, Stockholm. Ansökning till det förra åtföljes af tjänstebetyg och till det senare af tjänstebetyg jämte läkareintyg.

Vejbystrands Sjukhem
vid Skelderviken

(Barkåkra station, Väst kustbanan) för ben- och körteltuberkulos, rachitis och allm. svaghet, mottager barn och vuxna, dagafgift 4—6,50 kr. Öppet året om, central uppvärmning, härligt läge i barrskog vid hafvet. Läkare: Dr Ernst Lindahl vid Kronpr. Victorias Kustsanatorium, Barkåkra.

För resande till
Rivieran

rekommenderas det skandinaviska pensionatet Villa Elsie i San Remo (Norditalien). Pensionatet förestås af en dansk dam. 20 rum och trädgård med utsikt öfver Medelhafvet. Moderata priser.

S. A. Börjessons

nederlag af

Trävaror, Laggkärl, Trappstegar m. m. Turistsängar
från 10 à 12 kr. pr st.

Döbelngatan 73.

— Allm. telefon 6612. —

Maria Rohléns Syateljé
43 Thulegatan 43.

Rekommenderar sig för utförande af allt hvad till linnebranschen.

Specialité: **Stärkskjortor.**

FRÅGOR OCH SVAR.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för ¼, 2:50 för ½ och 1:25 för ¼ år

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samla ens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (ej anorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär postens kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sänder samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I stadernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.

Prenumerantsamlare å DAGNY

sökas på alla platser i landet och erhålla fördelaktiga villkor. Tillskrif

Dagnys Expedition, Stockholm C.

Högre Lärarinneseminariet

vid

Stiftelsen Kjellbergiska

Flickskolan

i Göteborg.

Inträdessökande till Första och Tredje afdelningarna, som börja sin verksamhet med nästa läsår, torde före den förste instundande Maj insända sina ansökningar till Styrelsen för Kjellbergiska Flickskolan, adr. Södra vägen 23. Skolans föreståndarinna meddelar närmare upplysningar.

(Noch. A.-B. 8586)

STYRELSEN.

Hönsgården.

Allt hvad som behöfs för hönsgården, **Litteratur, Kycklingöder, Hönsfoder, Äggkl-maskiner** och andra Redskap försäljes af **Rosehill Fabrik**, Norrköping. Sveriges Hönstidning 1,50 pr år, porto 25 öre.

Mot grått hår

fullt oskadligt medel, som återställer grått hår till dess naturliga färg.

FANNY GELINS PARFYMMAGASIN,
5 Malmförgsg. R. t. 2225. A. t. 4694.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

ELEVER vid Skara folkskollärrinneseminarium önska under sommaren platser som lärarinnor samt biträden i hem, hushåll, barnavård eller trädgårdsskötsel. Reflekterande härå torde hänvända sig till Jenny Velander. Seminarieadjunkt. Skara.

16-ÅRING, som genomgått en kurs vid Marianelunds praktiska skola, önskar plats i familj för att biträda med inom hemmet förefallande göromål. Önskar anses som medlem af familjen. Svar till Maja p. r. Oskarshamn.

EXAMINERAD kvinnlig gymnast med flerårig praktik önskar anställning i familj eller vid bad. Svar till »Van gymnast», Jungfrugatan 33, 1 tr., Stockholm.

EN enkel, ordningsvan, 20-års flicka från bättre hem önskar plats i familj att tillsammans med husmodern sköta ett hem. Svar till »20 år» Postkontoret, Järntorget, Göteborg.

GOD PLATS att förestå hushållet önskas af frisk och hurtig 24-årig flicka, van vid alla inom ett hem förekommande göromål, road af, och van vid barn, något undervisningskunnig, hemma i sömnad. Bästa rek. finnas. Svar omgående till »Norrländska», Jönköping p. r.

SLÖJDLÄRARINNA önskar plats till hösten i skola eller familj. Undervisningsvan och skicklig i Läderplastik, Montering af Läderpl., Gyllenläder, Målning, Marmorering, Konstväfnad — sömnad m. m. Har äfven genomgått Fr. Lundins slöjdgångkurs. Goda betyg o. ref. Svar märkt »Slöjd 08» Svenska Dagbladets exp., Stockholm, f. v. b.

VÄRDINNA. Yngre, huslig dam, musik., ordningsälsk. och godlynt sök. pl. i aktat hem. Svar till »Arbete 24» Gumælii Annonnsbyrå, Malmö, f. v. b.

UNG LÄRARINNA önskar under sommarmånaderna plats att läsa med barn eller ock som husmoders hjälp och sällskap. Svar inom 15 April till »Elsa», Askeröd, p. r.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna, som genomgått 8-klässigt läroverk och Nya Lärarinne-Seminarier i Stockholm samt studerat språk i utlandet, önskar plats. Svar till »H. T. 1908», för vidare befordran af S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm.

ISCHWEIZ studerande, väl orienterad svenska önskar sällskap för billiga resor eller fotvandring för naturstudier. Medföljer gärna familj eller ungdom som ciceron. Svar till »Praktisk», Dagnys redaktion.

LEDIGA PLATSER.

VID uppfostringsanstalten för sinnesslöa barn å Stretored kommer, på grund af anstaltens utvidgning, att fr. o. m. höstterminen 1908 anställas ytterligare en lärarinna. Ansökan till nämnda plats, som tillsättes med 3 mån. ömsesidig uppsägning, insändes till anstaltens föreståndare under adr. Källered före den 1 nästk. maj. Lön 900 kronor pr år i ett för allt. Som kompetensvillkor fordras minst att hafva aflagt småskolelärarinneexamen med goda vitsord, samt vara kompetent att undervisa i kvinnliga handarbeten.

STYRELSEN.

Svenska Fattigvårdsförbundets Platsförmedling.

Vid barnkrubba i Stockholm blir platsen som föreståndare ledig 1 Sept. i år. Då vid krubban äfven späda barn mottagas, bör sökanden äga utbildning i barnavård samt förmåga att däri handleda de elever, som komma att emottagas.

Villkor: fri bostad, fritt vivre och 60 kr. i månaden.

Sökande torde vända sig till Svenska Fattigvårdsförbundet, 6 Lästmakaregatan, Stockholm, exp. 11—3, där vidare upplysn. meddelas.

KVINNA, kunnig i trädgårdsskötsel, kan genom att ge sitt arbete vid skötandet af villaträdgård, dels möjligen äfven hönsgård, få dela inkomsten med ägarinnan af treflig villa med trädgård nära stad. Annan uppgörelse kan eventuellt träffas. Svar till »Trädgård 1908», Annonkontoret Svea, Norrköping.

PLATS finnes till våren för bildad eventuellt musikalisk ung dam. Sökanden, som skall vara dels sällskap, dels deltaga i förekommande husliga göromål, bör vara frisk och stark med gladlynt, vänligt, lugnt sätt samt skicklig i handarbeten. Svar med betyg eller referenser, fotografi samt uppgift om ålder och pretentioner till »Familjemedlem», Sundsvall p. r.

BEHAGLIG framtidsplats, att sköta bättre ungarlshem, kan af bildad hushållsfröken, med sätt och yttre, sökas under märke: »25—35», S. Sveriges Annonnsbyrå, Malmö. Ref. och foto. erfordras.

KVINNLIG trädgårdsmästare önskas till mindre trädgård i södra Värmland. Uppgift å lön m. m. till Lillerud pr Nor.

Liten bostad

om 1 rum och kök finnes att hyra för ensam värek. person (helst pens. lärarinna) uti villa, där ägaren vistas å annan ort. Hyra 50 kr. Frkn Alf. Eriksson, Bergaholm, Mölnbo.

För kapitalister, särskildt fruntimmer, har det länge varit ett önskningsmål att kunna överlämna värden af sina värdepapper och skötseln af sina affärer åt någon person eller institution, som med absolut säkerhet förenade punktlighet och noggrannhet i utförandet af det anförtrodda uppdraget äfvensom prisbillighet. En sådan institution är

Stockholms Enskilda Banks Notariatafdelning (Lilla Nygatan 27, expeditionstid 10—4),

som under garanti af Stockholms Enskilda Bank åtager sig vård och förvaltning af enskilda personers och kassors värdepapper.

Exempel 1. Om en person hos Notariatafdelningen deponerar obligationer, inkasserar Notariatafdelningen vid förfallotiderna kuponger och tillhandahåller deponenten influtna medel. Vidare efterser Notariatafdelningen utlottningar af obligationer och underrättar deponenten i god tid, ifall en denne tillhörig obligation blifvit utlottad, samt lämnar förslag till ny placering af det ledigblifna kapitalet.

Exempel 2. Om inteckningar deponeras hos Notariatafdelningen, underrättar Notariatafdelningen gäldenären därom att räntorna å inteckningarna skola till afdelningen inbetalas, hvarefter de medel, som inflyta, till deponenten redovisas. Vidare tillser Notariatafdelningen, att inteckningarna blifva i vederbörlig tid förnyade. Om en hos afdelningen deponerad inteckning genom underlåten förnyelse skulle förfalla, ersätter Stockholms Enskilda Bank därigenom uppkommen skada.

Förvaringsafgift: 50 öre för år per 1,000 kronor af depositionens värde, dock ej under två kronor.

Privata högre lärarinne-seminariet i Lund.

Läroanstaltens uppgift är att utbilda lärarinnor för de högre flickskolorna och hemmen. Kursen treårig. Redan första året rättighet att bortvälja vissa ämnen; fr. o. m. andra året två linjer: en humanistisk och en matematisk-naturvetenskaplig; tredje året koncentration på färre ämnen. Praktisk utbildning meddelas vid Högre Elementarskolan i Lund för flickor. Villkor för inträde: 1) att ha fyllt eller under kalenderåret fylla 17 år; 2) att förete godkänt avgångsbetyg från högre elementarskola eller genom inträdesprövning ådagalägga motsvarande kunskaper. För den hum.-linjen fordras betyg i 3 främmande språk, för den mat.-naturv.-linjen i 2, af vilka det ena måste vara tyska. Är betyget äldre än två år, förbehåller sig styrelsen rätt att avgöra om inträdesprövning fordras eller ej. Ansökan om inträde, åtföljd af betygsavskrifter jämte frejde- och läkarebetyg, bör insändas till styrelsen senast den 10 juni. Närmare meddelar läroanstaltens föreståndarinna, fröken Marie-Louise Lundström.

Styrelsen.

Andelsägare i Föreningen Dagny

kallas till ordinarie sammanträde tisdagen den 28 april kl. 7 e. m. å K. F. U. K:s stora sal, Brunns-gatan 3, Stockholm.

STYRELSEN.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebörå: Tunnelgatan 25.

Rikstel. 68 98. Allm. tel. 82 11.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

F. T. Borg. Af Anna Kleman.

Kan en sammanslutning mellan sjuksköterskor blifva till gagn för sjukvården. II.

De danska kvinnornas kommunala rösträtt.

Om flickors praktiska uppfostran. III. Af Hj. Berwald.

Kvinnosakens framsteg i Frankrike. Af J. W.

Henriette Arendt: Vilsegångna. Af Clara Wahlström.

Från Allmänheten: Reflektioner efteråt. Af Elsa Alkman.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Meddelande från Rösträttskongressens Centralkommitté i Amsterdam.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt (Tidningstaxa n:r 5) eller bokhandel.